

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)
CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication
 Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, 2016. Section: Social Sciences
 ISBN: 978-606-8624-17-4

STRATEGIES FOR ECONOMIC RECOVERY OF POTENTIAL BALNEAR. CASE STUDY: BĂILE HERCULANE RESORT

Irina Circiumaru¹; Tiberiu Cioban²

¹PhD Student, University of Bucharest; ²"Babeş-Bolyai" University of Cluj-Napoca

Abstract: One of the main competitive advantages that Romania has at the European tourist market is represented by the spa potential. Spa sector is one of the six elements (called health and wellness) of the touristic brand in the country.

Romania has a varied fund of natural therapeutic factors: gytija, natural thermal and mineral springs (in the country can be found a third of the natural mineral springs in Europe), gases with treatment properties, which prompted the emergence of the 117 localities with natural healing factors, of which 29 are designated as resorts of national importance and 32 as resorts of local importance. Therefore, the inclusion of health tourism in a strategy of good economic capitalization in Romania is a necessity that needs to be resolved in a quick time, the more that health tourism dates back to the Roman Era in Romania (Băile Herculane is the oldest resort in country and one of the oldest in the world. AD AQUAS HERCULI SACRAS AD MEDIAM - divine waters of Hercules near Mehadia).

The three strategic questions which are put to the Romanian spa sector are: How can we create a touristic development plan for spas? How can we develop a policy to promote the spa tourism? How can we achieve collaboration with other similar resorts in Europe?

Keywords: spa potential, touristic brand, strategy, Băile Herculane Resort, touristic development

INTRODUCERE

Comunitatea locală proiectează o imagine a viitorului asupra unui spațiu, pornind de la principalele condiții existente, urmând căile de realizare a obiectivelor propuse în cadrul unei strategii de valorificare economică. Acest proces, derulat în mai multe etape, are ca principal obiectiv creșterea calității vieții comunității locale și dezvoltarea durabilă a teritoriului, este realizat prin colaborarea dintre actori publici/privați materializat într-un Plan de intervenție pe termen mediu și lung.

Pentru a fi eficientă o strategie trebuie să fie clar structurată (viziune clară) și să cuprindă mai multe direcții de dezvoltare și cercetare. Strategia de valorificare economică este contruită pe baza unui proces care are în vedere principalele aspecte ale teritoriului (situație

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)

CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016. Section: Social Sciences

ISBN: 978-606-8624-17-4

actuală în cadrul analizei SWOT) și pe baza posibilelor soluții ce vor fi transformate în proiecte de dezvoltare.

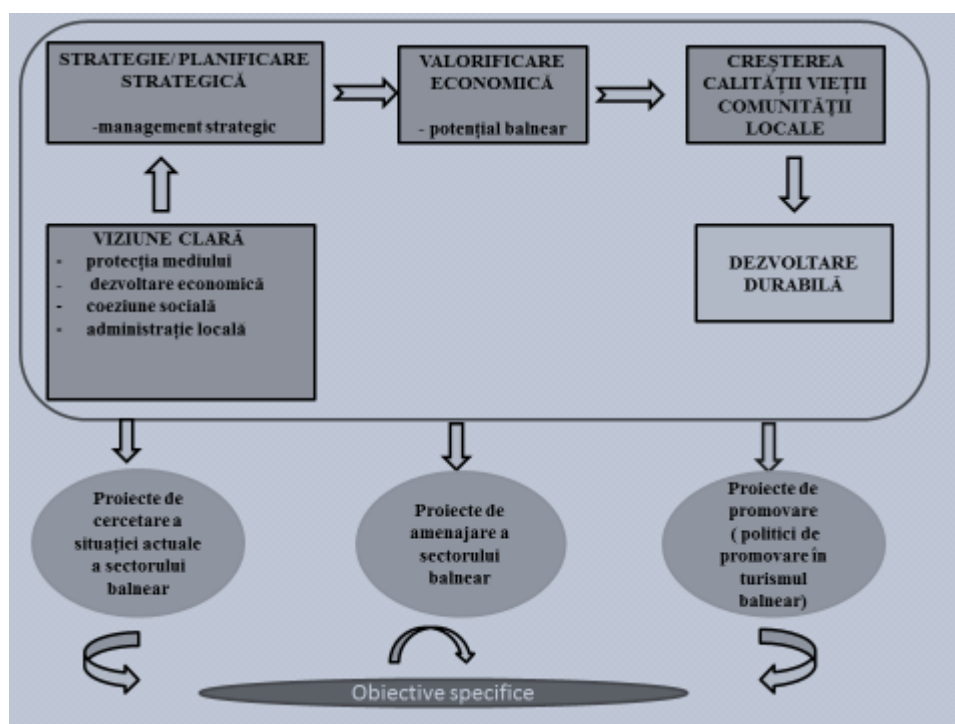

Fig. 1 Acțiunile strategiei de valorificare economică a potențialului balnear

Este cunoscut faptul că stațiunea balneară Băile Herculane este cea mai veche din țară, fondată din ordinul împăratului Traian [7] și denumită după zeul Hercule, pe care romanii îl considerau patron al apelor termale. Stațiunea milenară este menționată istoric sub denumirea „Ad aquas Herculis sacras ad Mediam”, fiind una dintre cele mai vechi din lume, prima mențiune epigrafică datând din anul 153 d.Hr., au fost descoperite de către romani, în timpul războaielor daco-romane (101 – 102; 105 -106 d.Hr.), se presupune că erau cunoscute și folosite și de către daci. Artefacte aparținând unei așezări în Peștera Haiducilor, în interiorul zonei de spa [4], indică faptul că oamenii trăiau acolo încă din timpul perioadei neolitice. Existența monedelor romane (93-92 î.Hr.) demonstrează existența unei populații care practica activ diferite meserii și activități de comerț, schimb de mărfuri cu popoarele din teritoriul sud-dunărean al Moesiei, aflat sub ocupație romană.[1] În timpul ocupației Romane, stațiunea era cunoscută pentru băi de tratament și mai ales pentru socializare. După retragerea romanilor din Dacia, băile au continuat să fie utilizate de către localnici, degradare a devenit mai pronunțată, mai ales din cauza războaielor. [3] Notorietatea internațională a stațiunii s-a desăvârșit în două etape principale: etapa romană și etapa austro-ungară.

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)

CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, 2016. *Section: Social Sciences*

ISBN: 978-606-8624-17-4

Stațiunea este indicată pentru tratamentul multor afecțiuni, cum ar fi "Boli ale aparatului locomotor: boli articulare reumatismale; boli inflamatorii, boli articulare, recuperare traumatisme musculo-scheletice.; tulburări ale sistemului nervos periferic: pareză, paralizie cronică; boli respiratorii: bronșită, rinită, sinuzită, astm; boli cronice: afecțiuni ginecologice diabet zaharat, intoxicații cu metale grele; boli digestive, boli de ochi, sindrom metabolic, etc" ([Http://spas.ro/statiuni/Baile_Herculane/](http://spas.ro/statiuni/Baile_Herculane/)), motiv pentru care aceasta a fost inclusă în topul primelor 10 stațiuni de către Asociația Română de Balneologie.

Orașul Baile Herculane este situat într-un culoar tectonic, în cadrul natural al Văii Cernei, desparte Munții Godeanu și Cernei de Munții Vâlcan și Mehedinți, orientată pe direcția nord-est sud-vest, ceea ce conferă zonei o diversitate deosebită aspectelor de relief și peisaj. Stațiunea Băile Herculane este parte integrantă a Parcului Național Domogled-Valea Cernei, cu statut de arie protejă, greu de amenajat turistic dar cu potențial biogeografic din abundență. Parcul Național Domogled-Valea Cernei, rezervație științifică din anul 1932, se întinde pe teritoriul a trei județe: Caraș-Severin, Gorj și o mică porțiune din Mehedinți. Situația orografică generală și adăpostul oferit de masivele muntoase care înconjoară din trei părți jumătatea de obârșie a bazinului creează premisele unor condiții climatice și topoclimatice aparte, reflectate în trăsăturile generale ale mediului.

„De factorii climatici, cu impact bioclimatic (temperatură, precipitații, umiditate, vânturi, durata de strălucire a soarelui, compoziția atmosferei, radiațiile solare) depinde pretabilitatea unei regiuni sau stațiuni turistice la cură, la activități de recreere, la practicarea unor sporturi de sezon.” [2]

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)
CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication
 Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016. Section: Social Sciences
 ISBN: 978-606-8624-17-4

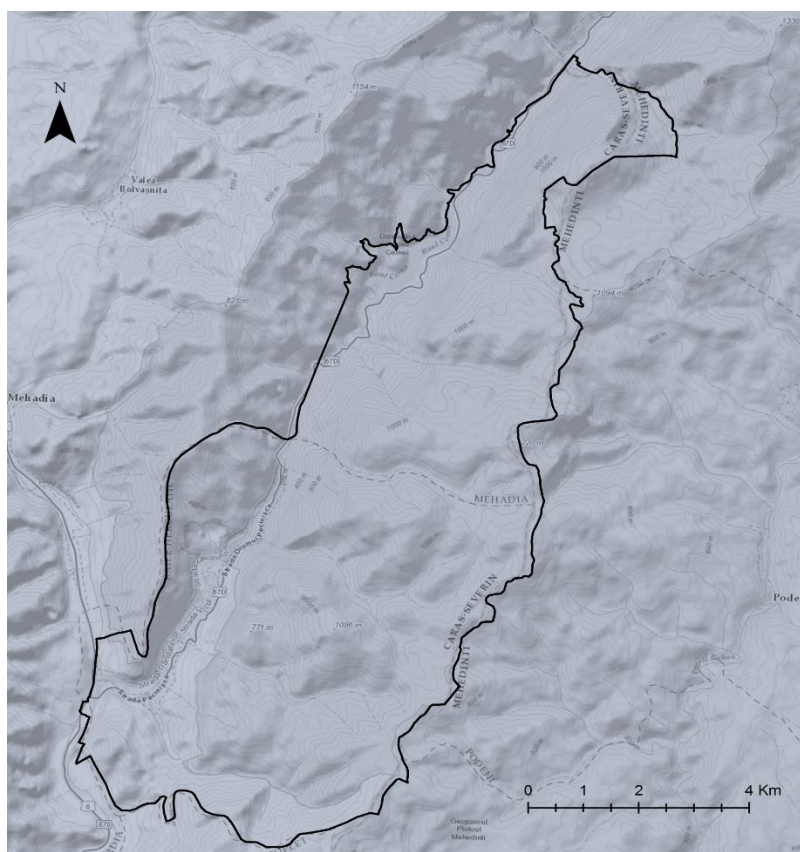

Fig. 2 Hartă fizico-geografică UAT Băile Herculane

Potențialul balnear al stațiunii Băile Herculane este asigurat, în principal, de apele termale/termominerale. În stațiune și împrejurimile acesteia, de-a lungul Cernei, există 16 izvoare naturale cu apă termominerală, care se întind pe o distanță de aproximativ 4 kilometri.

Pe lângă acestea, în ultimele decenii, s-au efectuat 9 foraje hidrologice, cu ajutorul cărora s-a obținut un aport important de debit. Rezerva actuală de apă termominerală de care dispune stațiunea este de peste 4000 m³ în 24 de ore, oferind posibilități variate de cură balneară. [10]

Apele termominerale de la Băile Herculane conțin [12] cloruri de Sodiu, Potasiu, Magneziu, Carbonați și Sulfati de Calciu și Magneziu, Brom, Iod, Hidrogen Sulfurat, Ioni de Calciu, Sodiu, Clor, Litiu, Stronțiu, Titan. Conform caracterizării făcute de Institutul de Balneologie, pe fiecare sursă rezultă faptul că, tipul de apă : apă minerală, naturală, sulfuroasă, clorurată, sodică, calcică, hipertermală, hipotonă, utilizată în cură internă sau externă. Zăcămintul de apă termominerală este pus în evidență de izvoarele naturale din zona “7 Izvoare” și forajele din zona “Podul Roșu”. Apa din izvoare are curgere liberă în bazine de

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)

CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, 2016. Section: Social Sciences

ISBN: 978-606-8624-17-4

beton iar cea din foraje este captată și transportată la bazele de tratament ale complexelor hoteliere Ex. :“Roman”-sursa Hercules I – apă: clorurata, sodica, calcica, hipertermala, hipotona, utilizata în agrement; Izvor Apollo II - sulfurată, clorurată, sodică, calcică, hipertermala, hipotonă, utilizată în tratament; „TRAIAN” tip apă: apa minerală naturală, clorurată, sulfuroasă, sodică, calcică, hipertermală, hipotonă, utilizată în cură extern; Diana III -foraj 511 H (cea de langa Rotunda) tip apă: minerală naturală, sulfuroasă, clorurată, sodică, calcică, hipertermală, hipotonă, utilizată în cură extern;

În cadrul celor patru documente strategice importante la nivel național și regional (Planul Integrat de Dezvoltare Urbană a orașului Băile Herculane, Strategia de Dezvoltare Durabilă a orașului Băile Herculane 2009-2015, Strategia de Dezvoltare Locală a orașului Băile Herculane, Master plan pentru Dezvoltarea Turismului Balnear 2014-2020, Strategia de Dezvoltare a Județului Caraș-Severin 2007-2013), turismul balnear este adus în prim plan ca principal factor de contribuție la dezvoltarea durabilă economică, socială, culturală și de mediu a stațiunii Băile Herculane.[5,6]

Viziunea de dezvoltare finală adoptată în cadrul Planului Integrat de Dezvoltare Urbană a orașului Băile Herculane sintetizează principalele atribute ale stațiunii care pot fi valorificate economic după cum urmează:*Băile Herculane parte a familiei Europene de stațiuni balneare, prin oferta de facilități de tratament de sănătate și frumusețe într-un cadru natural și un patrimoniu cultural unic* [8]

Analiza SWOT [13] reprezintă prima etapă strategică prin care o comunitate poate să se folosească de punctele sale forte pentru a beneficia de oportunități, dar și o metodă eficientă pentru a-și apăra punctele slabe în fața amenințărilor externe.

Fig.:3 Analiza SWOT pentru Stațiunea Băile Herculane

Puncte forte	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> -diversitatea tratamentelor naturale (prezența apelor termale cu proprietăți curative, multitudinea de afecțiuni tratate cu succes); -know-how-ul și reputație internațională în tratamentul anti-îmbătrânire; - românii dețin o cultura balneară (conceptul de turism balnear și wellness, sănătatea fiind legată de o tradiție istorică importantă); - notorietate (Stațiune de importanță națională); - tradiție multiminerală; 	<ul style="list-style-type: none"> -slaba absorbție a fondurilor europene investițiile noi în cadrul stațiunii sunt aproape inexistente; -starea precară a clădirilor , în special cele cu o arhitectură remarcabilă și valoare istorică sunt închise; -starea proastă a infrastructurii rutiere din zonă; -baza de tratament este degradată, o parte a structurilor este irecuperabilă, intervenția statului lipsește; -conștientizarea scăzută a beneficiilor practicării curelor balneare;

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)

CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, 2016. Section: Social Sciences

ISBN: 978-606-8624-17-4

<ul style="list-style-type: none"> -prezența unui număr variat de factori de mediu implicați în cura balneară care ajută la recuperarea și fortificarea organismului); -asezarea geografică favorabilă pentru realizarea unui turism transfrontalier (aproape de frontieră și de portul Orșova); - existența unui patrimoniu arhitectonic și arheologic important; - prezența unor organizații reprezentative ale sectorului balnear; - abilitatea de a practica alte tipuri de turismul în zonă: turismul de aventură (Rafting), turism culinar, cultural și ecoturism; 	<ul style="list-style-type: none"> - oferta de servicii turistice este limitată la activitățile clasice din stațiunile balneare; - întreaga stațiune depinde aproape în întregime de prezența biletelor de tratament (turism social), fără interes de a diversifica clientela; -lipsa personalului medical de specialitate în bazele de tratament; -flux turistic străin scăzut în stațiune - dezechilibru de sezonalitate: turiști foarte puțini la începutul și la sfârșitul sezonului; -întreținerea necorespunzătoare a râului Cerna care traversează stațiunea;
<p>Oportunități</p>	<p>Pericole</p>
<ul style="list-style-type: none"> -poziționarea stațiunii în sud-vestul țării, în apropierea de granița cu Bulgaria, Serbia și Ungaria; -demararea noului program Fonduri UE pentru 2016-2020; - câțiva investitori privați exploatează unele hoteluri cu centre spa și baze de tratament; -realizarea rețelei de stațiuni balneare în România și la nivel european și includerea Băilor Herculane în cadrul acesteia(dezvoltarea conceptului de “orașe termale”); - dezvoltarea și promovarea turismului balnear pe plan extern în contextul Directivei 2011/24/UE; 	<ul style="list-style-type: none"> -practicarea unui turism balnear social, bazat pe bilete de tratament, durabilitatea acestei politici sociale; - clientelei curelor balneare scurte, nesubvenționate (3-10 zile) îi este greu să coabiteze cu clientela persoanelor vârstnice (turism social) în bazele de tratament degradate și învechite; - termenii “ cură”, „sanatoriu”, „bază de tratament” au o conotație negativă pe plan internațional, iar folosirea lor ar trebui evitată; -dezvoltarea unor noi stațiuni balneare competitive ,mai accesibile turiștilor; -neatragerea de fonduri structurale europene pentru dezvoltarea stațiunii, management defectuos; - slaba dezvoltare a infrastructurii de transport duce la scăderea fluxului turistic

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)

CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, 2016. Section: Social Sciences

ISBN: 978-606-8624-17-4

	în staţiune şi reorientarea în vestitorilor străini spre alte zone turistice;
--	---

Sursa: autorii pe baza datelor culese în perioada 2014-2016

Studierea documentelor strategice existente la nivel naţional şi local despre posibilitatea dezvoltării turismului balnear a permis formularea unor strategii proprii de valorificare economică a potenţialului balnear existent în staţiunea Băile Herculane[9,10,11]. Principalele direcţii strategice care stau la baza strategiei turismului balnear sunt reprezentate prin trei proiecte de dezvoltare (fig.1)

- Proiectul de cercetare a situaţiei actuale din sectorul balnear
- Proiectul de amenajare a staţiunii balneare Băile Herculane
- Proiectul de promovare a staţiunii Băile Herculane (politici de promovare în turism)

Concluzii:

Turismul balnear este o formă de turism care ajută la tratamnet curativ şi recuperare benefic în îmbunătăţirea anumitor condiţii de sănătate pe palier geriatric;

La nivel naţional, turismul balnear se situează, încă la cote scăzute, faţă de celelalte categorii de turism practicate în România;

Potenţialul balnear al României este foarte ridicat, competitiv cu celelalte ţări comunitare şi extracomunitare, cu menţiunea ca acesta să fie pus în valoare;

Oraşul Băile Herculane este cea mai veche staţiune balneară din România şi una dintre cele mai vechi din lume.

Staţiunea Băile Herculane reprezintă un areal turistic foarte important la nivelul României din toate punctele de vedere (localizare geografică, climat montan termperat atractiv, resurse balneare valoroase recunoscute în tratarea cu succes a diferitelor afecţiuni, valori cultural-istorice);

Baza de tratament existentă în staţiune se află într-o stare avansată de degradare, iar personalul medical de specialitate este tot mai puţin numeros;

Pentru ca Băile Herculane să poată oferi un sistem complex de tratamente balneare la standarde europene este nevoie de o reamenajare a staţiunii balneare şi de o promovare pe piaţa turistică;

Bibliografie:

1. Bărcăcilă Al., Băile Herculane în epoca romană şi credinţele populare de azi, Bucureşti, 1932, p.17;
2. Ciangă N., România- Geografia Turismului, 2002 ;

Iulian Boldea, Dumitru-Mircea Buda (Editors)

CONVERGENT DISCOURSES. Exploring the Contexts of Communication

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, 2016. *Section: Social Sciences*

ISBN: 978-606-8624-17-4

3. Cohut, I., Arpasi, M., Ancient Uses of Geothermal Waters the Precarpathian Area of Romania and Pannonian Basin of Hungary, World Geothermal Congress, 1995;
4. Corpus Inscriptionum Latinarum.III, 1562 ;
5. Cristescu, I., Tezaurul Cernei, Revista .Sport-Turism, Bucureşti, 1978 ;
6. Fişa localităţii Băile Herculane 2011
7. Macrea M., Viaţa în Dacia romană, Editura Ştiinţifică. Bucureşti, 1969, p. 46-57;
8. Planul Integrat de Dezvoltare Urbană a oraşului Băile Herculane, 2012, pag.8 ;
9. Strategia de dezvoltare a ADR Vest, http://www.adrvest.ro/attach_files/strategia.pdf;
10. Strategia de Dezvoltare Durabilă a Oraşului Băile Herculane 2009-2015, Document cadru de Programare a Politicilor de Dezvoltare Durabilă în Oraşul Băile Herculane, Judeţul Caraş Severin ;
11. Strategia de Dezvoltare Locală a oraşului Băile Herculane 2009-2015;
12. Povara I., Valea Cernei. Morfologie, hidrologie, ape termominerale, Editura A.G.I.R., 2012 ;
13. Aluculesei A.-C., Nistoreanu P., Empirical analysis of health tourism ,Băile Herculane, WHERE TO? Balneo Research Journal, Vol.5, No.4, Decembrie 2014;